

Kvalitetsredovisning

Ardalaskolan och förskolan Gläntan
Verksamhetsåret 2008/2009

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Skolplanen

Värdegrund – Där tradition och framtid möts	sid 3
Värdegrund – Goda relationer	sid 6
Inflytande/Ansvar – Det egna lärandet, elever och föräldrar	sid 9
Livslångt lärande – Lust till lärande	sid 13
Livslångt lärande – Entreprenörskap	sid 17
Livslångt lärande – Flexibel skola	sid 20
Fokusområde.....	sid 23
Kunskapsuppföljning.....	sid 25
Nyckeltal	sid 28
Analys och sammanfattning	sid 29

SKOLPLANEN

Värdegrund – Där tradition och framtid möts

Vi förbereder barn och elever för framtiden i ett föränderligt samhälle.

Enhetens mål

Skola, fritids och förskola

Barn/elever ska kunna tolka och reflektera kring information som finns runtomkring dem.

Nuläge (hösten 2008)

Skola

Föräldrar har uppmärksammat de yngre barnens ökande intresse för dagstidningar. Tidningen används på många olika sätt i undervisningen alltifrån högläsning i storsamling till att barnen själva läser i dem i skolan.

Barnen har upptäckt att reklambilder ofta har färg och fina bilder och vet även att en ”dragarbild” lockar dig att läsa tidningen.

Eleverna har arbetat med värderingsövningar kring reklam kontra fakta. Dialog förs kring både reklam och kritiskt granskande av andra källor som faktaunderlag för skolarbetet t.ex. fakta från Internet. Nyhetsläsning och användning av nyhetsinfo via anpassade TV-program gör att eleverna har utvecklat ett större intresse för fakta och hur de påverkas av reklam. Det är mer relevant för eleverna att vara uppmärksam på skillnaden mellan reklam och fakta.

Fritids

Barnen visar ett större ansvarstagande mot varandra i gruppen, uppmärksammar negativt språkbruk och lyssnar mer på varandra oavsett ålder.

Förskola

Barnen visar en större omsorg och medkänsla för varandra samt i närmiljön genom egna iakttagelser och lek i naturen.

Kriterier

Skola

Tidningen och andra media används som ett redskap i fler ämnen.

Fritids

Barn och personal har utvecklat en ökad kunskap i genus och jämställdhetsfrågor. Barnen vågar stå för sin åsikt.

Förskola

Barnens självkänsla har utvecklats bättre och vågar mer. Personalen har mer kunskap om sitt eget förhållningssätt och föreställningar om hur flickor och pojkar ska vara. Arbetet kring genus enligt läroplanens mål har utvecklats.

Strategier

Skola

Använda tidningen och andra media som ett redskap i fler ämnen, temaarbeten som till exempel OS, svenska, matte och bild och utifrån ett genusperspektiv.

Fritids

Uppmuntra aktiviteter som får barnen att våga ta ställning och för sin åsikt. Arbeta mer med genus och jämställdhetsfrågor. Genuspedagogen ger stöd i arbetet.

Förskola

Genuspedagogen observerar och reflekterar tillsammans med personalen. Arbeta med personalens eget förhållningssätt och föreställningar om hur flickor och pojkar ska vara. Personalen läser Kajsa Wahlströms bok, "Flickor, pojkar och pedagoger".

Bevis på resultat

Skola

Eleverna har en ökad kunskap om medier och dess roll. Genom att använda media som redskap i undervisningen har eleverna utvecklat intresse för att skapa egna reklambilder och visat vad de har lärt om reklamens utformning. Eleverna har utvecklat ett mer kritiskt granskande utifrån barnkonventionen och genusperspektiv och ifrågasätter mer det som visas i/på reklam. Bland de yngre eleverna har utvecklingen lett till ett ökat intresserade av media både hemma och i skolan, eleverna saknar tidningen om den av någon anledning uteblir samt påtalar att vi ska själva kontakta tidningen, så att vi syns mer i media.

Fritids

Flickor och pojkar i olika åldrar blandas spontant i verksamhetens aktiviteter.

Barnen har blivit mer uppmärksamma på negativt språkbruk och hjälper varandra att hitta bättre lösningar.

En del av barnen visar ett intresse av att läsa dagstidningen och se om det står något som berör dem.

Förskola

Personalen har utvecklat synen på jämställdhet genom att analyserar sina egna föreställningar kring genus och motverkar traditionella könsmonster och könsroller genom att uppmuntra barnen att leka med alla oavsett kön och med olika leksaker och lekar. Personalen har genom reflektion (t ex efter föreläsningen av Per Östberg) utvecklat sitt förhållningssätt kopplat till läroplanens värdegrund.

Personalen har utvecklat sitt förhållningssätt och tänker efter mer i samtal med barnen, till exempel "tröjan får mamma eller pappa tvätta" eller "vilken tuff tröja du har".(både till flickor och pojkar). Flickor och pojkar som visar samma beteende bemöts lika av personalen.

Bedömning av måluppfyllelse

Skola

Hög

Fritids

Låg

Förskola

God

Åtgärder för utveckling

Skola

Öka användandet av informationsteknik som verktyg för kunskapssökande och lärande
Eleverna skall kunna orientera sig i en komplex verklighet med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt.

Fritids

Fortsatt utveckling av arbete med genus och jämställdhetsfrågor och motverka traditionella könsmonster.

Förskola

Jämställdhetsarbetet börjar med de vuxna, genom observationer och handledning av genuspedagogen se utveckling av pedagogernas förhållningssätt och reflektion kring hur miljön utformas för att främja synen på jämställdhet. Samverkan med föräldrarna har stor betydelse i förskolans jämställdhetsarbete. Ta del av litteratur "Flickor, pojkar, pedagoger" för dialog i arbetslaget.

Värdegrund – Goda relationer

Vi visar respekt för allas lika värde i all kommunikation och vid alla möten.

Enhetens mål

Skola, fritids och förskola

Alla barn/elever ska känna sig trygga, bli lika behandlade och få möjlighet att utvecklas efter sin förmåga.

Nuläge (hösten 2008)

Skola

Föräldrarna upplever att barnen visar mer hänsyn, omtanke och förståelse för olikheter utifrån arbetet med att skapa goda relationer. Majoriteten av eleverna följer de regler som gemensamt tagits fram och uttrycker avståndstagande om någon elev uppvisar negativa handlingar och ordval. Många elever visar respekt och samhörighet både mellan åldersgrupper, andra skolor, människor med annan kulturell bakgrund, funktionshindrade etc.

Rasterna är en viktig del av dagen då eleverna tar kontakt över åldersgrupperna. Kamratstödjarnas uppdrag har blivit tydligare och fått en mer positiv roll. De har själva planerat och lett uppskattade rastaktiviteter på lunchrasten regelbundet med stöd av de vuxna.

Fritids

De äldre barnen tar initiativ och leker med de yngre barnen och har tillsammans utvecklat Vi känsla.“

Förskola

Personalen har reflekterat över sitt förhållningssätt till hur flickor och pojkar bemöts och ser behov av fortsatt utveckling av genusarbetet. ”Kompissolen” har hjälpt barnen att utveckla sin förmåga till medkänsla och förståelse för andra. Massage ett par gånger i veckan, efter lunch, har varit lugnande och uppskattats av de flesta barnen. Föräldrarna har gett respons på att barnen pratar positivt om sina kompisar hemma. I den åldersblandade gruppen har de större barnen visat mer intresse för att de små barnen ska ha det bra och hjälpt dem i vardagliga rutiner. Barnen visar respekt för varandra genom att bekräfta det som är bra och kan ”gör förlåt” när något blir fel.

Kriterier

Skola

Arbetslaget har utvecklat ett ökat samarbete om elevens utveckling. Rasterna upplevs av alla som en viktig del av dagen. Eleverna har utbyte med andra skolor. Personal och elever har ökat medvetenheten kring genus.

Fritids

Barnen visar respekt för varandra.

Förskola

”Vägledande samspel” ligger till grund för ett nytt arbetssätt.

Strategier

Skola

Arbeta för fler tillfällen tillsammans över åldersgrupperna. Öka medvetenheten om genus bland elever och personal med stöd av genuspedagogen.

Eleverna behöver få utökad kunskap och förståelse för människor med annan kulturell och religiös bakgrund. Använda kunskap och mångfald som finns inom personalgruppen, ha utbyte med andra skolor och länder för att öka förståelsen för mångfald.

Fritids

Arbeta aktivt med likabehandlingsplan. Utveckla barnens samspel och att lära av goda förebilder.

Förskola

Tidiga insatser kring ett positivt samspel är avgörande faktor för en god och trygg uppväxt för barnen.

Bevis på resultat

Skola

Personalen har medverkat till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den egna gruppen genom arbetet med gemensamt OS tema vid skolstart. De yngre eleverna upplevde en trygg skolstart vilket har medfört att ingen av eleverna i F-klass har vid sina utvecklingssamtal uttalat rädsla för äldre elever. De yngre eleverna efterfrågar mer gemensamt skolarbete med de äldre eleverna. Eleverna upplever trygghet på raster där eleverna blandar sig spontant i lekar både i åldrar och kön. Trygghetsenkät inom skolans lokaler och skolgård och påvisar att det är mycket få ställen där eleverna känner sig otrygga. Några av pedagogerna har en haft dialog och genom observationer tillsammans med Genuspedagog ökat sin medvetenhet kring genusarbetet med eleverna.

Fritids

Flickor och pojkar har utvecklat en känsla för samhörighet i fritidsgruppen och leker med varandra över olika åldrar. Barnen visar ansvar, omtanke, hjälper varandra och respekterar varandras lek, det kan utvecklas ytterligare för att skapa trygghet och likabehandling. Trygghetsenkät inom skolans lokaler och skolgård och påvisar att det är mycket få ställen där eleverna känner sig otrygga.

Förskola

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra. ”Vägledande samspel” har blivit ett redskap för personalen.

Personalen är lyssnande och närvarande vilket har utvecklat barnens samspel, och omtanke om varandra. Barnen känner att de blir bekräftade och respekterade. Barnen visar varandra hur man ska vara mot varandra. Barnen börjar reflektera över andras reaktioner och sin del i konflikten. Barnen hjälper gärna varandra och oss i vid påklädning, matbordet osv. Barnen

upplever massagen efter lunchen positivt, barnen visar omsorg och efterfrågar massage, personalen upplever att barngruppen är lugnare på eftermiddagen.

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler. Personalen har använt sig av materialet "Vägledande samspel" där dialogen har varit en viktig faktor i arbetet med normer och värden. Personalen har sett och hört att barnen själva säger ifrån med ett stopp i samspel med varandra. De vuxnas roll som förebild har uppmuntrar barnen att använda tecknet stopp till varandra när de kommer och säger att någon gör något dumt.

Bedömning av måluppfyllelse

Skola

God

Fritids

Ganska god

Förskola

God

Åtgärder för utveckling

Skola

Verksamheten bidrar till att skolan ska präglas av solidaritet mellan människor. Fortsatt utvecklingsarbete kring genus och jämställdhet bland flickor och pojkar och motverka traditionella könsmonster.

Fritids

Sträva efter att skapa en ökad social gemenskap och känsla av samhörighet som ger trygghet genom att de elever som går i årskurs 2 blir faddrar till nya barnen som börjar på fritids.

Förskola

Aktivt arbeta med normer och värden i det dagliga arbetet, material som "Vägledande samspel" ger fortsatt stöd för samtal och reflektion i arbetslaget. Verksamheten skall syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas.

Massagen kan ske mer regelbundenhet där all personal kan genomföra den.

Utveckla "Kompissolen" tillsammans med barn och föräldrar.

Inflytande/Ansvar - Det egna lärandet, elever och föräldrar

Barn och elever ska göras medvetna om sitt lärande och vara delaktiga, ha inflytande och ta ansvar.

Enhetens mål

Skola och förskola

Barnet/eleven upplever att de har ett reellt inflytande över sitt lärande.

Fritids

Barnet/eleven upplever att de har ett reellt inflytande över sitt lärande. Förväntansdokumentet är ett levande verktyg i verksamheten.

Nuläge (hösten 2008)

Skola

Genom dokumentation och att redovisa sina arbeten ser eleverna vad de har lärt sig och blir nyfikna och vill gå vidare. Eleverna är medvetna om sin egen utveckling. De sätter egna mål och håller dem aktuella genom att kontinuerligt utvärdera och dokumentera i sin egen IUP och på utvecklingsstegen.

Föräldrarna känner sig välkomna i skolan och deltar gärna vid till exempel utflykter, pyssel-dagar och andra aktiviteter. Ju äldre eleverna är, desto färre besök av föräldrar i skolan.

Fritids

Personalen upplever att barnen trivs på fritids. Det är en stor uppslutning av föräldrar vid ordnade "Drop-in-fika". Övervägande delen av föräldrarna är positiva till fritids omsorg och verksamhet.

Förskola

Barnen påvisar för de vuxna att de lärt sig något nytt och vill att personalen ska ta kort och dokumentera till portfolion. Barnen är mer delaktiga i arbetet med portfolion, visar sin pärm för alla, stora som små och hittar sin egen med hjälp av fotot på pärmen. Föräldrarna visar stort intresse av att se barnens utveckling dokumenterat i portfolion.

Personalen lär av varandra om hur de använder portfolion i vardagen.

Det har varit svårt att hitta stunder för att arbeta med portfolion med det enskilda barnet och hur man gör när man lär sig något nytt.

Kriterier

Skola

Föräldrar och elever är medvetna om skolans mål. Eleven har inflytande över sitt lärande.

Fritids

Barnen har inflytande över planering av verksamhetens aktiviteter.

Förväntansdokument är utarbetat.

Förskola

Dokumentationen i portfolion är tydligare kopplat till Lpfö. Barnen deltar i planeringen

Strategier

Skola

Informera om våra mål för att göra föräldrarna mer insatta i vår verksamhet. Aktualisera arbetet med måldokumentet för att eleven ska kunna ta ett reellt inflytande över sitt lärande. Elevens val schemalagt. Elevrådet och klassråden behöver utveckla mer frågor som berör undervisning och lärande. Arbeta med det nya bedömningsunderlaget ang. måluppfyllelsen i alla ämnen.

Fritids

Förväntansdokument bör även finnas om vad vi personal och elever kan förväntas av föräldrarna. Utveckla möjligheten för eleverna att vara med att planera och genomföra fler aktiviteter och "drop-in". Införa fritidsråd.

Förskola

Tillämpa ett demokratiskt förhållningssätt där alla barn aktivt deltar i verksamhetens planering, ålder ska inte vara en särskiljande faktor.

Bevis på resultat

Skola

Läroplanens mål har på olika sätt bildliggjorts i klassrummen/korridoren och har bidragit till att eleverna blivit mer medvetna. De äldre eleverna har ett ökat inflytande med stigande ålder och mognad och är mer medvetna om målen i läroplanen och kan ta ett mer personligt ansvar. Läraren har inför ett tema/arbetsområde planerat tillsammans med eleverna utifrån elevernas egna mål utifrån styrdokumentet. Genom elevens val har eleverna utvecklats att ta egna initiativ och ge förslag på arbetsform och innehåll. Insikten om vad man behöver lära sig för att nå målen har ökat. Skolan har utvecklat möjligheten till inflytande genom att klargöra vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och föräldrar har. Genom information om målen har föräldrarna varit mer delaktiga vid IUP och skriftliga omdömen för att tillsammans med skolan ta ett gemensamt ansvar för elevens skolgång.

Fritids

Förväntansdokument på fritids är utarbetat tillsammans med barn och föräldrar. Barnen ges möjlighet till att uttrycka sina tankar och åsikter i olika sammanhang. Barnens förmåga och vilja att ta ansvar och påverka verksamhetens planering har utvecklas genom dagliga samlingar i två mindre grupper. Barnen har lärt sig mer om demokratiska processer vid fritidsråd då är hela gruppen är samlad. Fortlöpande information sker genom fritidsbrev och daglig kontakt med föräldrar om planering och aktiviteter har skapat möjlighet för föräldrar att få inflytande och intresse för verksamheten. Ett flertal föräldrar har visat stort intresse och haft möjlighet att vara till hjälp i vissa aktiviteter.

Förskola

Genom att ge barnen förtroende har de lärt sig att ta ansvar för sina val och ta konsekvenserna av sitt handlande, de äldre barnen använder sig av aktivitetskort där de gör ett medvetet val. Barnen har utvecklat sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära, utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga. Personalen uppmuntrar och stödjer barns delaktighet och inflytande, lyssnar in barnen vad de tänker på. Barnen har utvecklat sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation. Barnen känner att deras idéer är viktiga och att personalen tar till vara på deras idéer och tankar i planeringen. Genom delaktighet och möjlighet att få påverka sin situation har fler barn vågat prata inför gruppen. Barnen har ökat sin tilltro till sig själva och sin förmåga och självkänslan har ökat.

Pedagogerna visar respekt och är lyhörda för barnens idéer och verkställer dem tillsammans med barnen. Personalens studiebesök gav inspiration och har väckt tankar kring barnens lekmiljö och hur lokaler används. Personalens dialog kring dokumentation som utvecklar verksamheten kan vara med kopplat till uppdraget och läroplanens mål.

Bedömning av måluppfyllelse

Skola

Hög

Fritids

God

Förskola

Ganska god

Åtgärder för utveckling

Skola

Verka för att flickor och pojkar har ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen och genom elevens val i alla ämnen. Undervisningen ska bedrivas så att eleven utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska arbetsformer. Anpassning av lokala kursplaner.

Fritids

Sträva efter att varje barn har kunskap om demokratiska principer och utveckla förmågan att arbeta i demokratiska former. Samarbeta med föräldrar så att man tillsammans kan utveckla verksamhetens innehåll.

Förskola

Arbetslaget skall arbeta för att alla barn får möjlighet att efter ökande förmåga påverka verksamhetens innehåll, arbetssätt och delta i utvärdering av verksamheten. Låta barnen vara med och forma miljön efter sina behov och önskningar.

Göra de yngsta barnen delaktiga genom samspel där de vuxna tolkar barnens agerande och kroppsliga uttryck för att skapa möjligheter att ha eget inflytande. Barnen skall efter ökande förmåga få möjlighet att påverka verksamhetens innehåll.

Dokumentation av verksamheten som redskap för utveckling av barnets växande och lärande.
Koppla mål ur Lpfö för dokumentationen.

Livslångt lärande – Lust till lärande

Vi utmanar och motiverar alla så att lärandet känns meningsfullt. Ett hälsoperspektiv genomsyrar hela verksamheten.

Enhetens mål

Skola, fritids och förskola

Barn och elever är motiverade och lärandet blir meningsfullt

Nuläge (hösten 2008)

Skola

Skolskogen utnyttjas för många olika ämnen: slöjd, matte, språk, EQ, traditioner, orientering. Mer rörelse och samarbetet med Gandvik genom projektet Idrottslyftet har varit mycket bra och har ökat intresset för orientering och naturupplevelse. Enligt eleverna har det varit HAJK. (Helfestligt, Allmänbildande, Jättekul, Kunskapsbildande).

Intresset för omvärlden ökar då eleverna redovisar sina resedagböcker, detta märks på de frågor de ställer till kamraterna och lärarna. Eleverna skriver mycket dikter, berättelser och faktatexter.

Intresset och lusten att lära engelska har ökat detta märks på lusten att läsa annan litteratur än rena läroböcker.

Fritids

Barnen har utvecklat sin kreativitet på olika sätt tillexempel bygga och konstruera olika saker med Lego, pappersflygplan, kapla-bygge. Skogsutflykten och gymnastiksalen är populära, där får barnen möjlighet att bygga koja, rörelse och ha fysiska aktiviteter.

Förskola

Fler barn visar intresse för rim, ramsor och bokstäver och vågar agera inför andra. Barnen tar på egna initiativ lägger pinnar, kottar i stora och små högar också vidare. Genom dramatiseringar har barnen lärt sig begrepp som stor, liten, lång, kort mm. Vid dramatisering av sagor finns det alltid frivilliga barn som vill spela olika roller. Vid flanosagor kan barn våga och ta initiativ till att vilja berätta sagan själv för de andra barnen.

De små barnen har lärt sig genom att härma och få hjälp av de större. Personalen ser att barnen upptäcker och pratar om ”geometriska former” i sin omgivning, till exempel tallrik – cirkel. Barnen leker samling, sjunger sånger och berättar ramsor hemma och föräldrarna har blivit mer intresserade och vill gärna ha texterna för att vara delaktiga. ”Skogsdagen” är populär och stimulerar barnen till rörelse och naturupplevelse i närmiljön. Utflykten inbjuder till att barnen gärna berättar om vad de har upplevt och lärt i skogen.

Kriterier

Skola

Personalen är känd med bedömningsunderlaget som används i alla ämnen. Lusten för matematik har ökat.

Fritids

Barnens egna resurser tas tillvara genom att låta dem ta ett större ansvar. Ute och inne miljön inbjuder till fler lekaktiviteter.

Förskola

Alla avdelningar har ett gemensamt tema. Lärandeprocessen dokumenteras med digitalkameran.

Strategier

Skola

Utveckla matematiken med bland annat fler laborationer ute och inne. Utarbeta ett system för praktiskt arbete med matematik. Hitta strategier för att öka lusten och nyfikenheten på lärande och hur barn lär. Fortsatt samarbete med Idrottslyftet.

Lyfta goda exempel och höja statusen på alla ämnen.

Fritids

De äldre barnen tar ett större ansvar och tränar på att göra sitt eget mellanmål på fritids. Utveckla skolgårdens lekaktiviteter, ta tillvara på barnens idéer och låta dem vara med och utforma miljön.

Förskola

Starta ett gemensamt långt och djupgående tema för alla avdelningar. Samtala mer med barnen om vad de lärde sig och att beskriva hur de gjorde när de lärde sig. "Veckans ord." Dokumentera lärandeprocessen med digitalkameran. Använda "Rumsängeln".

Bevis på resultat

Skola

Genom mer varierat arbetssätt har eleverna utvecklat nyfikenhet och är mer positiva till matematik. Samarbetet med Idrottslyftet har utvecklat matematiken utomhus och ökat eleverna kunskap att tillämpa matematik mer praktiskt. Arbetsglädjen märks och smittar av sig genom att eleverna ställer frågor och vill lära sig mera. Det framkommer på utvecklingssamtalet ang. trygghet och trivsel att elever och föräldrar har en positiv inställning till skolans miljö och skolarbetet. Personalen har implementerat bedömningsunderlag för alla ämnen och arbetar med IUP och skriftliga omdömen.

Fritids

Starten på fritids efter skolan varje dag har börjat med avslappning eller högläsning i två mindre grupper vilket gjort att barnen har fått en lugn stund och kunnat koppla av en stund. Barnens rörelsebehov har tillgodosetts genom aktiviteter utomhus varje dag efter avslappningen. Barnen har tagit ett större ansvar för sin lekmiljö och utvecklat kreativitet genom skapande aktiviteter med olika byggmaterial. Vid lovdagar i skolskogen har barnen fått en inblick i närmiljön och utlopp för sina idéer och kreativitet.

Förskola

Samverkan med hemmet ur ett hälsoperspektiv har lett till att föräldrarna i början var tveksamma till att barnen inte skulle få glass vid födelsedagsfirande. Föräldrar och personal har tillsammans sett att det inte är glassen som är det viktigaste utan att man får uppmärk-

samhet om "sin dag" någon gång under året för alla barn. Barnen bjuds på ett fint dekorerat fruktfat och genom att själva få hjälpa till att dela och lägga upp frukten även bjuda sina kamrater.

Digitalkameran är inte alltid så snabbstartad, "det gyllene tillfället" hinner ofta försvinna medan kameran startas och blixten laddas om.

Genom ett gemensamt tema "Vatten" har personalen tagit tillvara alla tillfällen av barnens kunskap och upplevelser. Barnen har även reflekterat kring upplevelsebaserat lärande som inspirerat i lek. Vid intervju med barnen har personalen tillsammans med barnen vidareutvecklat temat.

Barnen har ställts inför nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya färdigheter, erfarenheter och kunskaper. Barnen har utvecklat sin lust, nyfikenhet samt förmåga att leka och lära. T.ex. de större barnen kan ibland spontant ha kommenterat och reflekterat över vad de lärt sig genom upplevelser och experiment i temat, även lärt sig se andras lärande. Personalen ser att barnen omsätter sina upplevelser och erfarenheter i leken.

Barnen reflekterar över förändringar i naturen, frågar och vill lära sig mer.

Barnen tycker om att gå till skogen och upplever lärandet med matte korten som roligt. Det har ökat intresse och förståelse för enkla matematiska begrepp såsom hela, delar hur mycket blir det tillsammans osv. Barnen är på god väg att upptäcka och använda matematiken i vardagen i olika sammanhang.

Personalen har upptäckt ett ökat intresse för skriftspråket, barnen pratar och frågar mycket om bokstäver, vilken bokstav barnets namn börjar på etc. Personalen har tillverkat flanobokstäver som barnen leker med, sätter ihop till ord som ökat nyfikenheten och förståelsen för dess funktioner.

De mindre barnen snappar upp vad de större pratar om och även deras intresse väcks.

Bedömning av måluppfyllelse

Skola

God

Fritids

God

Förskola

God

Åtgärder för utveckling

Skola

Sträva efter att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära både självständigt och tillsammans med andra.

Fritids

Sträva efter att varje barn utvecklar nyfikenhet och lust att lära både självständigt och tillsammans med andra. Skapa dialog med barnen kring hälsa och ”matnyttiga” mellanmål.

Förskola

Utforma miljön för aktiviteter i såväl stora som små grupper. Arbetslaget skall ge barnen nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya färdigheter, erfarenheter och kunskaper utifrån barnens idéer och reflektioner.

Livslångt lärande – Entreprenörskap

Vi tar tillvara på drivkraften hos barn och ungdomar och stimulerar kreativitet, själv-känsla och företagsamhet. Entreprenöriella aktiviteter ingår i undervisningen.

Enhetens mål

Skola, fritids och förskola

Barnet/eleven får tid och möjlighet att använda sin kreativitet på ett positivt sätt för att utvecklas mot målen

Nuläge (hösten 2008)

Skola

De yngre eleverna har använt mycket av sin kreativitet i skogen Personalen uppmuntrar och tar tillvara elevernas idéer och förslag mer än tidigare.

De äldre eleverna har gjort egna pjäser och tillverkat rekvisita bland annat för att välja andra redovisningsformer av arbetsområden. Eleverna ger ut en egen skoltidning. En del elever har gjort studiebesök på företag utifrån egna förslag. Inom hemkunskapen har några klasser planerat och lagat måltider utifrån egna förslag.

Fritids

Personalen uppmuntrar barnen att prova egna idéer och har med stöd genomfört till exempel tipspromenad, ”kubb”-turnering, pappersflygplanstävling, brännboll med mera.

Förskola

Personalen har använt sin kunskap från studiebesök, föreläsningar och Matematikbiennalen och ”Matteinspiratörer” har skapat en inspirerande miljö för matteutveckling och entreprenörstema, skaparverkstad. Miljön har inspirerat barnen att skapa egna kreativa aktiviteter, ”Månsanden” är mycket populär i alla åldrar. Barnen har på egna initiativ gjort skapelser av natur- och skräpmaterial som de hittat. Detta har ställts ut i entréhallen för allmän beskådning och barnen visar stolt upp sina alster. Studiebesök och föreläsningar om entreprenörskap har gett personalen inspiration att inreda ett ”Aktivitetsrum” för att ta tillvara barnens kreativitet.

Kriterier

Skola

Elevers idéer tas tillvara och uppmuntras. Personalen planerar arbetet utifrån entreprenöriella aktiviteter.

Fritids

Barnens idéer och drivkraft tas tillvara.

Förskola

Barnen använder sin kreativitet. Personalen arbetar utifrån ”Pusslet” entreprenöriellt lärande.

Strategier

Skola

Arbeta vidare med "ditt drömyrke", besöka arbetsplatser och utveckla prao-dagar.

Utveckla elevens val och låta eleverna utveckla sitt intresseområde.

Mer problemlösning i matematiken, gärna med öppna utsagor. Söka stöd av projektledaren för Entreprenörskap.

Fritids

Ta mer hjälp av projektledare i arbetet med entreprenörskap. Utveckla fritidsverksamhetens uppgift att komplettera skolan och erbjuda en meningsfull fritid samt främja den kulturella och fysiska skol- och fritidsmiljön. Bjuda in olika föreningar och ge möjlighet för barnen att hitta aktiviteter på fritiden.

Förskola

Vara med barnen i deras fria skapande, observera och fånga upp deras idéer. Ge barnen stöd och uppmuntran genom att inspirera dem att våga prova sina tankar och idéer. Arbeta med experiment och matematiska problemlösningar. Uppmuntra till aktiviteter som stärker företagsamhet och "lyfta" barn som ännu inte riktigt vågar. Stöd av projektledaren och "matteinspiratörerna".

Bevis på resultat

Skola

Eleverna har utvecklat kompetensen i att skapa idéer och arbeta med dem. Genom att elevernas idéer har tagits tillvara har det ökat deras förmåga till kreativt skapande, intresse att ordna rastaktiviteter, turneringar, skräp-plockardag, aktivitetsdag, disco, talangjakt och i samarbete med traktens pensionärsförening organiserat och genomfört boule-aktiviteter för andra elever. Yngre elever har tagit egna initiativ att tillverka och genomföra tipspromenader inom olika ämnesområden. Eleverna har hitta lösningar utifrån kompetensen att formulera sig och ställa frågor som hjälp dem att hitta lösningar att förändra "Klassens timma" från en underhållningsstund till lärande mellan elever som vill presentera och lära ut till sina kamrater. Elevrådet har från en idé till förverkligande tagit initiativ till att driva frågan i Skara kommun om förändring av "Sikta mot stjärnorna" till att bli en Talangjakt för olika förmågor.

Fritids

Barnen har visat personlig trovärdighet och haft stort intresse för att skapa, testa och göra saker i olika material, haft tillgång till mycket "skräpmaterial", färg och form. Materialet "Snilleblixtrarna" har utvecklat inspiration till nyfikenhet och lust att lära mer kring teknik och uppfinningar för både flickor och pojkar. Barnen har utvecklat sitt eget sätt att lära och har utvecklat tillit till sin egen förmåga

Kontakt med orienteringsklubben har gett information för både barn och föräldrar.

Förskola

Leken har utvecklats genom att det finns material och rekvisita som inspirerar till lek och som utmanar barnens tänkande. Barnen har använt sin kreativitet genom att själva ta med sig "skräpmaterial" som de skapar "konstverk" av. Föräldrar och barn har engagerat sin omgivning i samlande av material. Material är lätt tillgängligt och stimulerande miljö har bidragit till att de barnen är kvar i aktiviteten en längre stund. Många småbarn i gruppen gör det svårt att ha allt material lättillgängligt. Barnen har utvecklat sin skapande förmåga och att

uttrycka sina upplevelser, erfarenheter och tankar i skapande form t ex sett vaktmästaren använda en "lövblås" och därefter själv skapat en egen. Barnen inspireras av varandra, frågar, lyssnar och tar efter "Hur gjorde du, vill du visa mig"? Barnen har ökat sin självkänsla och tillit till sin egen förmåga. Personalen har reflekterat kring entreprenöriella kompetenser utifrån "Pusslet"

Bedömning av måluppfyllelse

Skola

Hög

Fritids

Hög

Förskola

God

Åtgärder för utveckling

Skola

Förbereda elever för de utmaningar som finns i dagens och morgondagens samhälle. Skapa möjlighet för eleverna att få inblick i närsamhället. Utveckla tillit till den egna förmågan.

Fritids

Verka för att utveckla kontakter med föreningsliv för att ge barnen möjlighet att hitta aktiviteter på fritiden. Utveckla tillit till den egna förmågan.

Förskola

Pedagogen deltar i barnens aktiviteter för att stärka barnens tålmodighet och uthållighet. Skapa möjligheter för de mindre barnen till kreativt skapande för sin nivå. Dela in i mindre grupper så att alla får chans att utvecklas efter sin egen förmåga för att komma till sin rätt. Sträva efter att varje barn utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga.

Livslångt lärande – Flexibel skola

Vi möter barn och elever utifrån deras behov och förutsättningar och vi har en organisation som underlättar en flexibel skolgång.

Enhetens mål

Skola, fritids och förskola

Varje barn/elev möts utifrån sina individuella behov.

Nuläge (hösten 2008)

Skola

De yngre eleverna har indelats i mindre grupper med aktiviteter samt läsgrupper vilket har lett till att barnen har kunnat koncentrera sig bättre och tagit till sig kunskap. Varje elev utmanas på sin nivå och vi sätter individuella mål. Det är ett ökat antal elever som har nått målen i årskurs 5.

Fritids

Högläsning har inte fungerat i stor grupp med blandade åldrar men blev bättre i mindre grupper som till exempel fyra stycken barn. De äldre barnen har vid några tillfällen kunnat läsa själva för de yngre.

Förskola

TRAS utbildningen är klar och arbetet med materialet är påbörjat. Personalen har fått ett redskap där de på ett bra och överskådligt sätt följer barnets utveckling och underlättar även vid överlämning.

Kriterier

Skola

Flera elever har höjt sin ”ribba” över godkänt nivå.

Fritids

Personalens kompetenser kommer väl till användning. Miljön vid måltiden har utvecklat barnens samtal. Barnen får tillräcklig utmaning efter ålder och mognad.

Förskola

TRAS materialet ingår i det dagliga arbetet.

Strategier

Skola

Möta varje elevs behov och förutsättning samt att utveckla metoder för att utmana elever att ”höja sin ribba från godkänd nivå”. Ökat samarbete med förskolan och 7-9 skolorna.

Fritids

Se över miljön vid måltiderna och få ett mer sammanhängande samtal för att utveckla barnens ordförråd och språkförståelse.

Personalen har olika kompetenser förskollärare/fritidspedagog/lärare där de möter barnens olika behov av utmaning i sitt lärande.

Förskola

Utveckla metoder till exempel genom leken för att se vilka vägar barnet tar för att nå sitt mål, se barnets kompetens och erbjuda nya utmaningar.

Bevis på resultat

Skola

Samarbetsformer har utvecklats inom arbetslaget att fler elever har kunnat få stöd i sitt lärande och har uppnått ett bättre resultat. Arbetsmiljön har utformats till ett lugnt och tillåtande klimat. Med stöd av specialpedagog, resursteam och samverkansprojekt har undervisning och elevvårdsverksamhet utvecklat former för samarbete att möta varje enskild elevs behov. Fler elever har utvecklat sitt eget sätt att lära och tar ett större ansvar för sina studier.

Fritids

Ett ömsesidigt möte mellan pedagogiska synsätt och sammansättning av pedagogernas kompetenser har utvecklat samarbetsformer för verksamheten. Barnens individuella behov har tillgodosetts vid avslappning, högläsning och lek aktiviteter. Vid måltiderna har barnen fått sitta i smågrupper tillsammans med personal vilket har gjort att barnen har utvecklat ett lugnt samtal och utvecklat sitt språk.

Förskola

Personalen har skapat lärande miljöer för barnens utveckling och behov av särskilt stöd. Personalen använder olika former av dokumentation som visar på vilket sätt förskolan bidrar till barnens utveckling och lärande.

Personalen uppmuntrar till att barnen vidareutvecklas, istället för att trä halsband för att träna finmotorik fick barn hjälp att göra en "ritning" och trä halsband i mönster. Flera barn har visat intresse för bokstäver. Personalen har gett möjligheter att fortsätta utveckla intresset för skriftspråk genom att erbjuda sådant material på avdelningen och intresset sprider sig till fler barn.

Bedömning av måluppfyllelse

Skola

God

Fritids

Ganska god

Förskola

Ganska god

Åtgärder för utveckling

Skola

Utveckla samarbetsformer för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande från förskola till årskurs 9.

Fritids

Personalen får handledning och kompetens som krävs för att ge stöd och uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd.

Förskola

Personalen samarbetar med föräldrarna för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Barnet ska inte bedömas. Reflektioner kring barns lärande och pedagogens roll kring det "kompetenta barnet". Pedagogisk dokumentation för att synliggöra dels barnen och verksamheten och dels miljöns betydelse för barnens utveckling.

FOKUSOMRÅDE

Entreprenörskap

Skola

Eleverna har utvecklat kompetensen i att skapa idéer och arbeta med dem. Genom att elevernas idéer har tagits tillvara har det ökat deras förmåga till kreativt skapande, intresse att ordna rastaktiviteter, turneringar, skräp-plockardag, aktivitetsdag, disco, talangjakt och i samarbete med traktens pensionärsförening organiserat och genomfört boule-aktiviteter för andra elever. Yngre elever har tagit egna initiativ att tillverka och genomföra tipspromenader inom olika ämnesområden. Eleverna har hitta lösningar utifrån kompetensen att formulera sig och ställa frågor som hjälp dem att hitta lösningar att förändra "Klassens timma" från en underhållningsstund till lärande mellan elever som vill presentera och lära ut till sina kamrater. Elevrådet har från en idé till förverkligande tagit initiativ till att driva frågan i Skara kommun om förändring av "Sikta mot stjärnorna" till att bli en Talangjakt för olika förmågor.

Fritids

Personalen har uppmuntrat barnens intresse för teknik och uppfinningar genom att arbeta med materialet "Snilleblixtrarna" under hela läsåret. Här har barnen fått utlopp för sin kreativitet och uppfinningsrikedom.

Barnen har utvecklat sin nyfikenhet och tillit till sin förmåga att skapa. De har lärt sig utforska, lära och arbeta både självständigt och tillsammans med andra, tränat grupparbete, teknik, matematik och mycket mer.

Filmer från "Teknikspanarna" har uppmuntrat till aktivitet och givit barnen ett större intresse för teknik. Barnen har under en "Upplevelsedag" varit och besökt "Dalenium science center" för att få uppleva med alla sina sinnen.

Både flickor och pojkar från 6-10 år har varit intresserade av att skruva, pilla och upptäcka ny teknik. Barnen har uppfunnit olika fantastiska grejer av till exempel gamla tangentbord, telefoner, strykjärn, högtalare m.m. Barnen har ställas inför nya situationer och söka lösningar på sin idé.

Barnen har utvecklat sitt språk genom att lyssna, läsa, uttrycka idéer i tal, skrivit om sin uppfinning och gjort utställning för att visa alla andra. Barnen har blivit uppmärksamma och fått förståelse för sin talang. En del av de uppfinningar barnen har skapat, har de även använt i sin lek.

Förskola

Personalen har utvecklat lyhördhet för barnens idéer och försökt hitta möjligheter så att varje barn får känna sig nöjd med sig själv "jag kan, jag lyckas med det jag vill genomföra".

Det kan ibland innebära att man som personal får släppa en del "måsten". Personalen har utvecklat sitt arbetssätt genom att fånga barnens initiativ och bygga verksamheten mer utifrån deras behov och intressen.

Ett mer tillåtande klimat har gjort att personalen ser att drivkraften hos barnen har ökat. Pedagogerna utmanar barnen i deras handlingar och tanke genom att ställa motfrågor och ifrågasätta. Det har lett till att barnen har blivit mer kreativa, företagsamma och utvecklar tillit till sin egen förmåga. Pedagogerna tillåter barnen att utveckla sin skapande förmåga genom

att konstruera med hjälp av olika material i leken. Pedagogerna är tillåtande och uppmuntrar till kreativ lek vilket uppmuntrar barnens motivation och drivkraft. Barnen blandar olika lekmaterial i samma lek, kreativa sätt att slå in paket beroende på mer tillgängligt material i målrum. Barnen använder mycket kreativa och alternativa sätt att använda lekmaterial. Till exempel "lövblås" av en leksaksladugårdssilo, gräsklippare av upp och nervänd stol, gör sadlar av papper till de små bondgårdshästarna, dator byggt av duploklossar. Genom sitt handlande har barnen lärt sig hur saker och ting hänger ihop. Personalen har arbetat med barnen genom uppmärksamhet, bekräftelse och möjligheten att använda olika uttrycksformer.

KUNSKAPSUPPFÖLJNING

Kunskapsuppföljning årskurs 2 lå 08/09

TOTALT årskurs 2		Osäker		Säker	
		Antal	Procent	Antal	Procent
Matematik	14 elever 1 elev (motsvarar 7% av elever totalt) har annat modersmål ingen elev undervisas i SV2	3	21%	11	79%
	Totalt elever exklusive de elever med annat modersmål	3	23%	10	77%
	9 flickor (64% av det totala antalet elever)	2	22%	7	78%
	5 pojkar (36% av det totala antalet elever)	1	20%	4	80%
Svenska	Alla elever	2	14%	12	86%
	Totalt elever exklusive de elever med annat modersmål	2	15%	11	85%
	Flickor	--	--	9	100%
	Pojkar	2	40%	3	60%

Nationella prov årskurs 3 lå 08/09

TOTALT årskurs 3		Ej uppnått målen		Uppnått målen	
		Antal	Procent	Antal	Procent
Matematik	17 elever ingen elev har annat modersmål ingen elev undervisas i SV2	1	6%	16	94%
	Alla elever exklusive de elever med annat modersmål				
	6 flickor (35% av det totala antalet elever)	--	--	6	100%
	11 pojkar (65% av det totala antalet elever)	1	9%	10	91%
Svenska	17 elever ingen elev har annat modersmål	1	6%	16	94%
	6 flickor	1	17%	5	83%
	11 pojkar	--	--	11	100%
Svenska 2	elever	--	--	--	--
	flickor	--	--	--	--
	pojkar	--	--	--	--

Nationella prov årskurs 5 lå 08/09

TOTALT årskurs 5		Ej uppnått målen		Uppnått målen	
		Antal	Procent	Antal	Procent
Engelska	27 elever ingen elev har annat modersmål ingen elev undervisas i SV2	5	19%	22	81%
	10 flickor (37% av det totala antalet elever)	2	20%	8	80%
	17 pojkar (63% av det totala antalet elever)	3	18%	14	82%
Matematik	Alla elever	5	19%	22	81%
	Flickor	1	10%	9	90%
	Pojkar	4	24%	13	76%
Svenska	Alla elever	5	19%	22	81%
	Flickor	1	10%	9	90%
	Pojkar	4	24%	13	76%

Två elever har inte gjort något av proven, och har då bedömts ”ej uppnått målen”

Bedömning av måluppfyllelse av elever i årskurs 5 i alla ämnen.

	Bl	Bi	En	Fy	Ge	Ke	Hi	Hhk	Idr	Ma	MI	Mu	Re	Sh	SI	Sv	Sva	Tk
Totalt	96%	96%	81%	96%	93%	96%	96%	100%	96%	78%		96%	93%	96%	100%	81%		96%
Flickor	100%	100%	80%	100%	90%	100%	100%	100%	90%	80%		100%	90%	100%	100%	90%		100%
Pojkar	94%	94%	82%	94%	94%	94%	94%	100%	100%	76%		94%	94%	94%	100%	76%		94%

Analys av resultat i årskurs 2

Det finns ett pågående arbete kring elevernas måluppfyllelse och i nuläget arbetar specialpedagog med riktade insatser i form av tekniska hjälpmedel samt handledning för undervisande lärare.

Analys av resultat i årskurs 3

Utifrån resultatet på diagnosen i årskurs 2 förändrades arbetssättet och metoder för att nå en högre måluppfyllelse vilket har gett tydligt resultat på nationella prov i årskurs 3 främst i matematik.

Analys av resultat i årskurs 5

Det finns ett pågående arbete kring elevernas måluppfyllelse och specialpedagog arbetar med riktade insatser och handledning för undervisande lärare. För att öka samtliga elevers måluppfyllelse i matematik och svenska bör arbetslaget analysera resultatet för att rätt insatser sker.

Vid jämförelse av elevernas måluppfyllelse från diagnos i årskurs 2 där antalet elever bedömdes som säkra i matematik var 67 % av flickor och 87 % av pojkar. För resultatet i svenska bedömdes 92 % av flickor och 80 % av pojkar.

Antalet elever är det samma (27 st.) tidigare i årskurs 2 var det 12 flickor och 15 pojkar och nu på nationella provet för årskurs 5 var det 10 flickor och 17 pojkar. På grund av ut och inflyttning på skolan har det minskat med antalet flickor och ökat med antalet pojkar från det att eleverna har gått i årskurs 2 till 5.

NYCKELTAL

Grundskola

Antal elever	151
Antal vuxna (åa)	12,8
Lärare / 100 elever	7,0
Vuxna / 100 elever	8,5

Kostnad / elev	71 022 kr
Varav lokaler	26 %
Kostnad / elev exkl lokalkostnad	52 750 kr
Varav pedagogisk personal	49 %
Varav läromedel	1,81 %

Fritids

Antal inskrivna barn	53
Antal vuxna (åa)	1,76
Antal inskrivna barn/åa (pedagogisk personal)	30,1
Fritidsbarn/vuxen	4,1

Förskola

Antal inskrivna barn	82
Antal vuxna (åa)	14,0
Antal inskrivna barn / åa (pedagogisk personal)	5,8
Vistelsetimmar/åa	190

Kostnad / barn	93 746 kr
Varav lokaler	10 %
Kostnad / barn exkl lokalkostnad	84 545 kr
Varav pedagogisk personal	77 %
Varav läromedel	1,05 %

ANALYS OCH SAMMANFATTNING

Ekonomi

I oktober 2008 förändrades förutsättningarna på Gläntan på grund av tillfälligt bristande barnunderlag. För att anpassa ekonomin fick en avdelning stängas, barn och personal fick placeras ut på övriga avdelningar i Ardala. Två personal fick flytta till andra förskolor. Det blev en orolig tid för barn, personal och föräldrar. Nu har det blivit mer stabilt i gruppen och arbetsglädjen har kommit tillbaka igen.

Under vårterminen 2009 ökade barngruppen mycket och en personalförstärkning tillsattes. Skolan gav ett positivt resultat och förskolan ett negativt resultat vilket innebar totalt ett negativt resultat med -74 000 kr.

Resultat i förhållande till förutsättningar

Skola och fritids

Genom lärarlyftet har några av personalen haft möjlighet att utveckla kompetens i matematik och engelska. Arbetslaget har tagit del av litteratur och material och har tillsammans utvecklat en dialog kring matematik och engelska för samtliga åldrar för att ge stöd åt att förbättra elevernas resultat. Måluppfyllelsen har ökat bland de yngre eleverna. Implementering av de nya målen i årskurs 3 har bidragit till att personalen har samtal kring helhetsperspektiv för elevernas lärande. Tillsammans har arbetslaget arbetat på ett sätt där eleven har fått använda sin nyfikenhet och tillit till sin egen förmåga. Bedömningsunderlag för alla ämnen och arbetet med IUP och skriftliga omdömen är ett redskap vid utvecklingssamtal. Personalens frisknärvaro har gett goda förutsättningar till den gemensamma dialog kring elevernas utveckling och måluppfyllelse.

Förskola

Diskussioner har förts under året kring hur barnen ges reella möjligheter till val och att själva kontrollera sin vardag. Det börjar synas en förändring och en utveckling i förhållningssättet till att läroprocessen är viktig i arbetet med barnen. Uppmuntran är en strategi för detta. Personalen visar tilltro till barnen och beskriver barnen positivt både i ord och tonfall.

Arbetslagen har börjat utforma en än mer tillåtande miljö med tillgängligt material som lockar barnen att utforska. Ett arbete som går att utveckla ytterligare genom att barnen blir delaktiga och kan påverka verksamhetens innehåll och arbetssätt. Pedagogerna uppmuntrar barnen att pröva sig fram och söka lösningar på olika problem. I stället för att tala om för barnen hur de ska göra ställer de vuxna frågor till barnen. Intentionen tycks vara att få barnen att fundera över vad de ska göra och hur de ska göra. Barnens deltagande i utvärderingen av verksamheten kan stärkas.

Under våren har diskussionen påbörjats kring vilken kunskapssyn Gläntans personal har gentemot läroplanens kunskapssyn samt reflekterat hur detta kommer i uttryck i det dagliga arbetet. Litteratur och studiebesök har funnits som input.

Samarbetet mellan avdelningarna kan utvecklas än mer för att utveckla miljön och pedagogiken för barnen.

Resultat i relation till arbetslagens arbetssätt

Skola och fritids

Det finns ett stort engagemang finns bland personalen för att alla elever ska klara kunskapsmålen. Arbetslagets arbetssätt och regelbundna träffar kring elevers behov har genom stödjande förhållningssätt förbättrat dialogen kring elevernas måluppfyllelse.

Fortfarande bör satsningar på elevernas inflytande och stödsatser göras för att öka resultaten i svenska, matematik och engelska. Elever och föräldrar har upplevt utvecklingssamtal som meningsfullt. Pedagogerna har aktivt informerat om kunskapsmålen för att föräldrar och elever ska få bra inflytande kring lärandet. Uppstarten av läsåret inleddes med ett gemensamt tema för alla elever och personal som gav en social gemenskap, trygghet och lust att lära. Elever och personal kände sig delaktiga och hade roligt tillsammans.

Frisknärvaron bland skolans personal har varit hög och arbetsklimatet har varit gott även då arbetsbelastningen har varit hög. Detta har lett till stor kontinuitet i undervisningen och gett ett tryggt arbetsklimat för både elever och personal. Systemet med ”vikarie-pool” har upplevts som mycket positivt och har fungerat mycket bra.

Personalen har utvecklat mer struktur som har gett en lugnare fritidsmiljö, samtliga pedagoger som arbetat i skolan för årskurs F-3 har både arbeta på fritids och skola. Genom dialog med pedagogerna har det gett vissa förändringar i organisationen med resultat till en lugnare och tryggare miljö. Barnen har kunnat påverka sin verksamhet och kan vara i mindre grupper till större del av verksamhetstiden. Det har visat sig vara mycket positivt för verksamheten. Fritidspersonalen har initierat ett gemensamt tema ”Snilleblixtar” under hela läsåret som har engagerat både barn och föräldrar. En stor vinst är att det har stärkt fritid som verksamhet och att föräldrarnas engagemang och delaktighet har lett till ett positivt samarbete.

Förskola

Under vårterminen har rektor initierat ett arbete där fokus har legat på att pedagogerna har getts möjlighet och utmaningar i att diskutera hur de kan förverkliga sitt uppdrag genom att känna större förtroendet med styrdokumentet utifrån fokus på barns inflytande. Arbetet är påbörjat och vissa synliga bevis går att se i avdelningarnas innemiljö och i de kommande utvecklingsplanerna. Personalen arbetar med att fördjupa diskussionerna ytterligare och observera i vilka situationer barn lär och utvecklas. Detta bör ses som en del i det dagliga arbetet tillsammans med barnen.

Personal i ett arbetslag berättade att förutsättningarna för lek och inflytande behövde förbättras under hösten. Barngruppen och det enskilda barnet behövde mer struktur för att få tillgodosett trygghet, utveckling och lärande i större grad. Därför infördes aktivitetsschema efter att ha tagit del av detta i en pedagogisk tidskrift. Metoden har enligt personalen resulterat i ett större välbefinnande för barnen. Barnen känner sig lugnare i leken och leken varar längre. Den kanske största pedagogiska vinsten med aktivitetsschemat är att barnen får vara med och påverka lekens innehåll och struktur i mer genomtänkta former.

Diskussioner har förts kring hur arbetslaget än mer kan anpassa arbetssättet till barnens initiativ, intresse och önskemål. Iakttä vad barnen säger och gör och utgå ifrån detta i arbetet. Barns aktivitet blir på så sätt utgångspunkt för arbetet. Utmaningen för pedagogerna är att vara uppmärksamma på barnens upptäckter och att inspirera barnen vidare i deras undersökningar. Till sin hjälp har pedagogerna studerat boken ”Vägledande samspel” och gjort studiebesök på Reggioinspirerad förskola. Personalen berättar att de har börjat se på inomhusmiljön på ett annat sätt. De har försökt hitta syftet i varje rum utifrån lärandet. Ett

utvecklingsarbete som är i uppstartsskedet och som behöver ges tid framöver för att bära riklig frukt. Några av personalen har under vårterminen varit på en föreläsning kring Reggioinspirerat arbetssätt och matematik. Det finns ett stort önskemål bland personalen om att fortsätta sitt arbete och få kompetensutveckling inom Reggio som en del i utvecklingsarbetet.

Likabehandlingsplanen

En utvärderingen av skolans Likabehandlingsplan gjordes i samtliga klasser och redovisades för sammanställning i elevrådet, utvärdering och dialog i föräldrarådet och vid personalens APT.

Mål

”Acceptera att alla människor är olika och allas rätt till lika värde. Ingen ska känna sig kränkt.”

Bevis

Eleverna respekterar varandra, har utvecklat en god självkänsla och en empatisk förmåga. Många av eleverna känner att de vågar vara sig själva inför andra. Oftast stöttar de och hjälper varandra. ”Vi är alla olika och får vara det. Vi lyssnar på varandra och suckar inte när någon gör fel”. Några elever har svårt att respektera andra. Alla har inte den empatiska förmågan. Ibland viskar man om kompisar eller ger fejkade kommentarer.

Ret och mobbning förekommer inte. Alla klasser uttrycker att det inte finns någon mobbing. Lite retningar förekommer, det är svårt att få bort. Eleverna vågar vända sig till vuxna i alla lägen. Bland de yngre eleverna uttrycker de att man alltid vågar gå till en vuxen. ”Det är lätt för att vi har rastvakter.” De flesta äldre känner trygget med de vuxna. Ju äldre eleverna är desto svårare blir det att gå till vuxna. Det är ok med fysiska besvär men svårare när det är sociala problem.

Äldre elever tar hand om yngre. De äldre hjälper de yngre varje vecka med läsläxa och skoldagbok. Ute på raster är äldre och yngre elever tillsammans i lek, fotboll mm. De äldre tar hand om de yngre om de behöver hjälp. Man finner en kompis i olika åldrar på fritids. Elever i åk.4 känner att de är i en mellanställning varken av äldre eller yngre elever.

Föräldraråd i skolan upplever att kartläggningen av trygga platser på skolan har varit ett bra underlag för personalen att arbeta med och har gett goda resultat. Hälsosamtalen med skolsköterskan har varit ett bra underlag för att upptäcka oro och otrygghet.

Förskolan har arbetat med goda relationer och vägledande samspel. Föräldrarna har upplevt att de äldre förskolebarnen ger hjälp och stöd till de yngre på ett positivt sätt. Massagestunden på förskolan har varit ett positivt inslag som barnen har berättat om för sina föräldrar. Enligt föräldrar har personalen på förskolan ett bra genusperspektiv och bemöter barnen bra. Stöd vid bitning kan förbättras.

Utvecklingsområden

Öka användandet av informationsteknik som verktyg för kunskapssökande och lärande. Fortsätt utveckla arbetet med genus och jämställdhetsfrågor. Skapa social gemenskap som ger ökad trygghet för alla. Verka för att flickor och pojkar har ett lika stort inflytande över sitt lärande. Förskolans barn skall efter ökande förmåga få möjlighet att påverka verksamhetens innehåll. Förbereda barn/elever för de utmaningar som finns i dagens och morgondagens samhälle. Utveckla samarbetsformer för att berika en mångsidig utveckling och lärande från förskola till årskurs 9.

Framgångsfaktorer

- Lyhördhet för barn/elevs idéer och tankar
- Temainriktat arbetssätt
- God föräldrasamverkan
- Personalen trivs på sin arbetsplats och har förmågan att se lösningar istället för problem.
- Stödjande förhållningssätt i arbetslaget
- Ökad frisknärvaro
- Kompetent och kreativ personal som är öppen för ett flexibelt arbetssätt
- Mod att prova något nytt
- God samverkan inom enheten